

Pædagogisk læreplan for Dagtilbud Østbirk 2024-2026

Skovhuset: Storegade 51, 8752 Østbirk
Børnehuset: Grundtvigsvej 11, 8752 Østbirk
Dagplejen i Østbirk

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Proces for tilblivelse af denne pædagogiske læreplan for Dagtilbud Østbirk 2021-2022

Denne pædagogiske læreplan er udarbejdet på personalemøder, dagplejemøder og pædagogiske lørdage, først har fokus været på arbejdet med det pædagogiske grundlag, da det er fundamentet for den øvrige del, med udgangspunkt i det, har vi arbejdet videre med temaerne.

Vores pædagogiske læreplan er et dynamisk dokument, der forandres i takt med vi får oparbejdet ny viden og erfaringer.

Proces for tilrettelsen af Dagtilbud Østbirks pædagogiske læreplan for 2023-2025

I det daglige har vi planlagt, udført og evalueret på pædagogiske forløb, med udgangspunkt i vores pædagogiske læreplan; hvilket har medført både ændringer, tilføjelser og samt fastholdelse af pædagogiske tilgange, for at kunne vedblive at støtte op om børnenes fortsatte trivsel og udvikling.

Vores læreplan er udarbejdet så den tager højde for og har opmærksomhed på de fire pædagogiske pejlemærker indenfor god kvalitet i dagtilbud: Relationer, fællesskaber, hverdagsrutiner og læringsmiljøer.

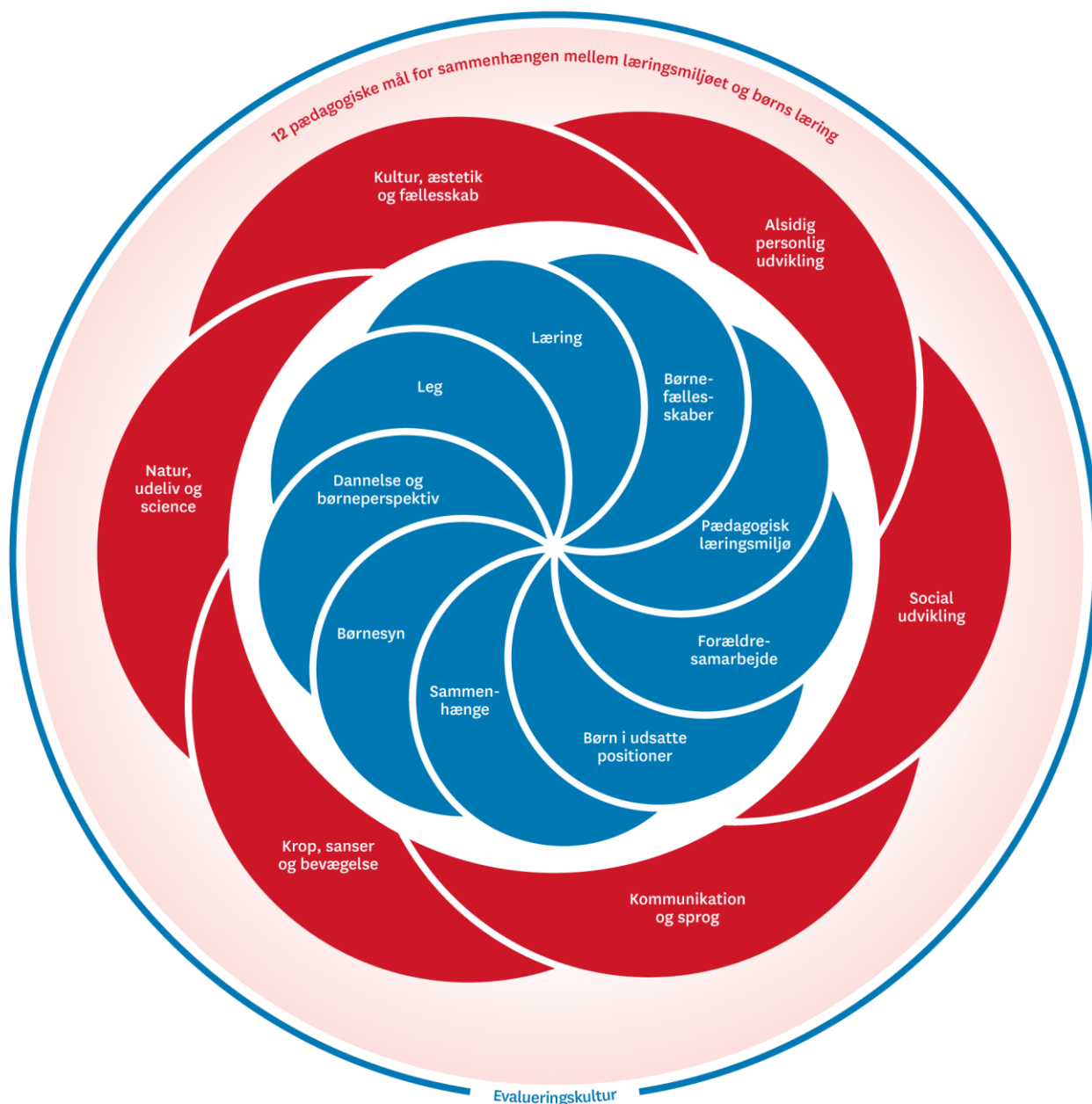

Læreplanen er tilrettet på baggrund af evaluering og godkendt i januar 2024.??????

Læsevejledning:

Teksten skrevet med blå og sort er skabelonen. Den grønne tekst er udarbejdet af personale og ledelse i Dagtilbud Østbirk.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Dagtilbud Østbirk er en del af et lokalsamfund i den nordvestlige del af Horsens Kommune med ca. 2600 indbyggere i naturskønne omgivelser. Østbirk er præget af et aktivt lokalsamfund, samt et godt og engageret forældresamarbejde.

Dagtilbuddet består af 7 dagplejere og 2 institutioner:

Skovhuset, er en integreret institution med 3 vuggestuegrupper med børn fra 0-2 år og 4 børnehavegrupper med børn fra 3-6 år.

Børnehuset, er en integreret institution med 1 vuggestuegruppe med børn fra 0-2 år samt har 2 børnehavegrupper med børn fra 3-6 år

Dagplejerne, har 4 børn hver og modtager børn fra 0-2 år.

Til fordel for få personaler med specialviden, har vi i Dagtilbud Østbirk valgt, at alt pædagogisk personale skal have en høj grundfaglighed.

Vores kerneopgaver:

"Vi vil sammen med børnene skabe en hverdag med nysgerrighed og glæde ved at lære. Hvor børnene udvikler evner og mod til aktivt at indgå i fællesskabet og derigennem lærer om sig selv og andre.

Det handler om børnene

Vi er meget optaget af vi uanset faggruppe er ansat med fokus på:

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.

- *Alle børn vil gerne lykkes*
- *Børn gør det rigtige – hvis de kan og ved hvordan*
- *Børn udvikler sig – med de voksnes hjælp, kommer de længere*
- *Alle børns styrker og kompetencer skal anerkendes, og hvert udviklingsstrin har værdi i sig selv.*
- *Vi ser børnene som "medspillere" og finder sammen løsninger.*
- *Alle børn har brug for mange daglige mødeøjeblikke.*

Det vi ønsker børnene oplever:

- At vi voksne sætter os på hug så vi kan snakke sammen med børnene i øjenhøjde og hører/se hvad de fortæller og viser os. Børnene skal opleve at blive talt med – ikke kun til. Børnene skal opleve vi voksne kender dem så godt at de ved vi støtter dem ud fra deres nærmeste udviklingszone¹ og derfor ikke bliver mødt af urealistiske høje krav og forventninger.

Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

- *Vi har fokus på det børnene er optaget af og følger børnenes spor*
- *Alle børn skal have mulighed for at komme til orde, opleve sig lyttet til og alle børns mening har værdi.*
- *Vi tager børnenes udsagn alvorligt og lytter til deres ideer*
- *Vi tager hinanden alvorligt, og respektere hinanden som mennesker*

¹ Leg for sjov og alvor side 69-71

Det vi ønsker børnene oplever:

- At de bliver inddraget i det daglige arbejde vedr. vores pædagogiske årshjul. Herved vil børnene opleve der vil være fælles lege og aktiviteter der drives frem af deres initiativer, motivation og op-tagheder. Børnene skal opleve og erfarer, at vi som mennesker er forskellige og derfor har forskellige behov. På baggrund af det, vil der til tider være forskellige tilbud til børnene.

Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.

Der er flere former for leg:

- *Børnenes spontane leg – hvor legen er formålet i sig selv.*
- *Vokseninitieret leg – hvor personalet sætter rammen for legen, fx rime og remse, synge eller lege regellege.*
- *Leg, der opstår i rutine situationer – når barnet plasker med vand, når det vasker fingre, leger fejmaskine når gulvet skal fejes, eller der ryddes op.*
- *Leg, hvor de voksne deltager på børnenes præmisser. Hvor de inspirerer til at udvide legen – vejledt deltagelse.*
- *Konstruktions leg, hvor man kan have fælles tredje ved at bygge et tårn eller lign.*

Det vi ønsker børnene oplever:

- At vi voksne prioriterer legen som det bærende element i dagtilbuddet og at vi vægter tiden til den udstrakte leg, så børnene sammen kan udvide deres forståelse, læring og erfaring om såvel dem selv som for verden omkring dem. Børnene skal opleve de har god adgang til både materialer og legesager der kan understøtte de aktuelle lege og aktiviteter. Vi ønsker at børnene skal opleve at vi voksne støtter dem i deres leg, præcis der hvor de har behovet for det.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

- *Børnene lærer hele dagen*
- *Børn lærer af at lykkedes*
- *Børn lærer af at øve sig, finde muligheder og være ihærdige*

Det vi ønsker børnene oplever:

- At vi voksne lader børnene lære og erfare ved at bruge kroppen til at lege læringen ind. F.eks. ved at dreje rundt om sig selv hver gang man har talt til ti og øver sig i at vente på tur. Vi ønsker at læring bliver drevet af motivation og godt humør – det skal være sjovt at være barn i Dagtilbud Østbirk 😊

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

- *Vi giver alle børn mulighed for at være aktive deltagere i børnefællesskabet.*
- *Der er plads til alle, men ikke til alt.*
- *Vi arbejder løbende med differentierede fællesskaber, der understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.*
- *Konflikter har et stort læringspotentiale.*
- *Vi arbejder med forebyggelse af mobning*

Det vi ønsker børnene oplever:

At vi voksne hjælper børnene med at finde og tilbyde muligheden for at lege på afgrænsede områder i mindre grupper. At børnene oplever at vi voksne sammensætter mindre legegrupper og fællesskaber med henblik på at styrke legen og relationerne. Børnene skal opleve at vi voksne er til rådighed og vil hjælpe med at sætte ord på det der er svært, samt hjælper med redskaber og hjælpesætninger, så man som barn kan øve sig i kompromiser og forblive i leg med de andre børn.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal tiltale børnene hele dagen. Det skal være præget af åbenhed, nysgerrighed, formidlingsglæde og gensidig respekt.*
- *Det fysiske læringsmiljø indrettes med plads til fordybelse, inspiration og kreativ udfoldelse. Materialerne skal være tilgængelige, så børnene selv kan finde dem og blive inspireret.*
- *Lege, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner skal tilrettelægges, så børnene har mulighed for at trives, lære og udvikle sig.*
- *Læringsmiljøet er let og glædesfyldt, hvor det at ”øve sig” har værdi i sig selv.*
- *Barnet mødes med forståelse for dets nærmeste udviklingszone, alderssvarende krav og forventninger, interesser og baggrund.*

Det vi ønsker børnene oplever:

- Nogle sjove og spændende voksne der tør tænke ud af boksen og som gerne vil være med til at afprøve nye måder at afvikle f.eks. hverdagsrutiner, aktiviteter, ture eller lege på, for at det bliver det mest hensigtsmæssig, meningsgivende og overskuelige for alle børn. At det er os voksne der tager ansvaret for relationen og tilrettelæggelsen af hverdagen. Vi voksne udarbejder SMTTE, handleplaner, dpu'er, sprogvurderinger m.m. ligesom der udarbejdes månedlige nyhedsbreve til forældrene. Herved skal børnene opleve at der planlægges en hverdag ud fra deres udviklingstrin samt tager udgangspunkt i børneperspektivet.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring

- Vi bruger hinandens viden om barnet.
- Vi er nysgerrige på, og giver plads til hinandens perspektiver samt sætter hinandens viden i spil.
- Vi afholder forældremøder inden opstart i dagtilbuddet.
- Vi har systematik i forældresamtaler.
- Vi prioriterer dialogen om barnet, og kan til enhver tid aftale en samtale. Det er vigtigt for børnegruppen at samtalerne ikke foregår hen over børnene ved aflevering og afhentning.
- Vi bruger Aula til informationer, og forventer alle forældre løbende læser det vi sender ud, samt bruger det aktivt sammen med barnet.
- Vi informerer forældrene via Aula om vores pædagogik, ved at sende et nyhedsbrev og en månedsplan ud i begyndelsen af hver måned. Hver anden måned udsendes ligeledes vores pædagogiske årshjul.
- Vi har forældreforeninger i organisationen. De arrangerer frivillige arrangementer for børn og forældre.
- Vi har en meget aktiv og velfungerende forældrebestyrelse
- Vi samarbejder om børnenes trygge tilknytning, herunder fokus på mødeøjeblikke.
- Vi samarbejder om at barnet skal øve og tillære derhjemme før det kan mestre evnen i institutionens store fællesskab.

Det vi ønsker børnene oplever:

At alle voksne omkring børnene positivt italesætter andre børn, forældre og personale samt at børnene oplever at der er sammenhæng mellem måden personale og forældre agere på over for barnet, samt at der er overensstemmelse med hvilke krav og forventninger barnet bliver mødt af både hjemme og i institutionen. Ligeledes ønsker vi at børnene mødes af voksne i dagtilbuddet der er oprigtig nysgerrige på hvad barnet kommer fra hjemme og respektere evt. forskelligheder. Vi ønsker børnene skal opleve at vi er faglige og vedholdende i samarbejdet med deres forældre.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- *At barnet mødes med positive forventninger, forståelse, empati, indsigt og baggrundsviden.*
- *At vi ser barnets nærmeste udviklingszone, og handler derefter.*
- *At vi hjælper barnet med at forstå, udvikle og italesætte dets situation og hensigter.*
- *At hjælpe barnet med at se og opleve muligheder, i stedet for begrænsninger*
- *At barnet mødes af voksne der kan se bagom barnets adfærd*
- *At voksne kan rumme barnets nervesystem*

Det vi ønsker børnene oplever:

- *At de altid bliver mødt med positive forventninger og mærker at vi voksne vil dem uanset hvor udfordrende og svær dagen har været². Vi ønsker at børnene skal mærke at deres forældre er de vigtigste omsorgspersoner i deres liv og at alle vi voksne barnet omgives af, samarbejder om at hjælpe og støtte barnet på bedste vis til at være med i fællesskabet. Kalder barnets udvikling og trivsel på det, sørger vi for at samarbejde med eksterne samarbejdspartnere såsom f.eks. Tefl, familieafdelingen, Videncentret Spiren mfl.*

² Jf. det vi ved om selvgang fra bogen ”Leg for sjov og alvor”

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Under overskriften ”Kendskab giver venskab” arbejder vi med sammenhæng fra 4 til 8 år mellem Dagtilbud Østbirk og Østbirk skole.

Formål for god overgang fra Dagtilbud til Skole i Østbirk

- Børnene oplever de mestrer og er kompetente og trygge i overgangen.
- Forældre oplever sig kompetente til at støtte børnene i overgangen og oplever sammenhæng i tilgang og forventninger til samarbejdet mellem professionelle og forældre.
- Personalet sikrer systematik og sammenhæng samt høj grad af vidensdeling ift. at skabe kvalitet i overgangen

Overordnet fælles mål for sammenhæng fra 4-8 år

Den samlede indsats fra 4-8 år skal understøtte barnets alsidige og personlige udvikling (læring, trivsel og personlig mestring) i et omsorgsfuldt og trygt miljø. Dette skal understøtte muligheden for at udvikle livsduelighed, engagement, tro på egne evner og kompetencer til at deltage i fællesskaber. Nedenstående matrix synliggør de fokusområder der er i det arbejde:

Sammenhæng fra dagtilbud til skole			
Den samlede indsats fra 4-8 år skal understøtte barnets alsidige personlige udvikling (læring, trivsel og personlige mestring) i et omsorgsfuldt, trygt miljø, der giver mulighed for at udvikle livsduelighed, engagement, tro på egne evner og kompetencer til at deltage i fællesskaber.			
Læringsmål	Viden	Kunnen	Kompetence
Læringsmiljøet	Barnet har viden om:	Barnet kan:	Barnet er i stand til at:
Kommunikation og sprog	<ul style="list-style-type: none"> • Sprogets funktioner i tale og skrift • Lyde, forbindelser og sætningsopbygning • Alfabetet • Skriveretningen • Læseretningen • Viden om digitale ikoner/værktøjer 	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte og udtrykke sig • Gengive indhold • Eksperimentere med rim, lyde og ord • Eksperimentere med at skrive og læse 	Være opmærksom på forskellige måder at anvende sprog på
Matematisk opmærksomhed	<ul style="list-style-type: none"> • Talsymboler og deres ordning • Metoder til antalsbestemmelse • Enkle geometriske figurer og mønstre • Enkle matematiske begreber 	<ul style="list-style-type: none"> • Læse og ordne 1-cifrede tal • Bestemme antal i hverdagsituationer • Gengive og beskrive enkle figurer og mønstre • Anvende forklaringer ifm. placering og størrelser 	Anvende tal og geometrisk sprog i hverdagsituationer
Social udvikling Kultur, og fællesskab og Æstetik	<ul style="list-style-type: none"> • Normer og regler • Spileregler og samvær • Følelser og deres udtryk • Andre kulturelle normer, traditioner og værdier • Forskellige typer af materialer 	<ul style="list-style-type: none"> • Efterleve fælles normer og regler • Kan indgå i positive relationer og ligeværdige fællesskaber • Handle hensigtsmæssigt • Anvende forskellige typer af materialer 	Bidrage til fællesskabet og drage omsorg for sig selv andre
Krop, sanser og bevægelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kroppens opbygning • Forskellige legeformer • Bakterier og hygiejne • Kostråd • Enkle trafikregler 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruge kroppen varieret • Løbe alsidigt • Behersker basal hygiejne • Sammensætte et sundt måltid • Færdes sikkert og begå sig i trafikken 	Udtrykke sig i billeder, musik og drama Udtrykke bevægelses-glæde og foretage valg der styrker og udvikler kroppen
Natur, udeliv og science	<ul style="list-style-type: none"> • Årets gæng • Inddeling af dyr og plantegrupper • Hensigtsmæssig adfærd i naturen • Måder at undersøge naturen på 	<ul style="list-style-type: none"> • Forbinde vejrphenomener til årstider • Genkende dyr og planter • Tage hensyn i naturen og tilpasse egen adfærd • Undersøge forhold i naturen 	Ud fra viden og erfaring at færdes iagttagende i naturen

Dagtilbud og skole har i samarbejde udarbejdet en procesplan med planlægning, fællesforældre-møde, samarbejde og understøttelse af børnenes kendskab til hinanden.

Det vi ønsker børnene oplever:

At de via Komet samarbejdet får stiftet kendskab og erfaring med både børn, voksne og skolens rammer, så de er helt trygge i overgangen til det nye og større fællesskab som skolen er.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Dagtilbud Østbirk er en del af læringsmiljøet understøttet af det gode samarbejde og anvendelse af muligheder lokalsamfundet byder. Vi har adgang til sportsbaner, som mange børn kender fra deres fritidsaktiviteter. Her er god mulighed for fysisk udfoldelse. Vi bruger også skolens legeplads. Her mødes børnene på tværs af husene og danner relationer. Vi besøger plejehjemmet for at understøtte mødet mellem børn og gamle

Vi er nysgerrige og aktive på naturstien, der løber lige gennem Østbirk. Vi bruger anlægget til cykelture og lege eller tager en tur til Den genfundne bro.

Biblioteket bruges til at pirre til nysgerrigheden på bøgerne og deres univers. På biblioteket kan vi slappe af og læse gode historier eller se en forestilling.

Vi kommer i kirken ved juletid.

Med kommunens Naturbusser, har vi fået mulighed for at udvide børnenes kendskab til de grønne oaser i Østbirks nærområde.

Det vi ønsker børnene oplever:

- At de kender deres nærmiljø og mulighederne i det. Herved håber vi de erfarer at verden omkring dem rummer gode og skønne oplevelser. Ligeledes at man ikke altid behøver søge ret langt væk fra egen hoveddør, før man kan opleve og lære at verden kan se helt anderledes ud.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Vi har gode fysiske rammer med lyse grupperum.
- Grupperum og øvrige rum er foranderlige og kan indrettes i forhold til det børnene er optaget af.
- I Dagtilbud Østbirk er vi optaget af at indrette indbydende lege og læringsmiljøer, der giver forudsigelighed og inviterer til lege med fordybelse.
- Indretningen er fleksibel og giver mulighed for at ændre i tilbuddene, så det kan tilpasses den aktuelle børnegruppes alder og udvikling. Vi har plads til en stor fælles samling for alle børn og til små fordybelsesgrupper.
- Vi har store legepladser med mulighed for fælleslege og små kroge til uforstyrret leg.
- Vi understøtter børnenes nysgerrighed og interesser via legetøj og visuel støtte, af det de er optaget af. Fx bestemmelsesbilleder af insekter.
- Vi arbejder med tydelige regler og normer, så børnene ved hvad der forventes af dem³. Dermed ved de hvor de kan lege vildt, hvor legene bør være mere rolige og fordybet, samt hvor de kan trække sig for at få en lille pause.
- Vi er som personale tilgængelige på legepladsen og i huset, så vi kan hjælpe børnene, når der er noget der bliver svært eller der er brug for trøst.

Det vi ønsker børnene oplever:

- At lokaliteterne er børneegnede, inspirerende og over-skuelige, ligesom de mellem menneskelige relationer og stemninger skal være positive og humør fyldte. Det som vi udsmykker væggene i lokalerne med, er det børn og voksne er optaget af i hverdagen – og med foranderligt.

³ Jf. Kap 2 i bogen ”Pædagogen som leder af børnegrupper og læringsmiljøer”

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi blandt andet den alsidige personlige udvikling når:

- Vi som voksne går forrest som karavanefører/gruppeleder⁴ og understøtter børnegruppen med regler og rammer der er forudsigelige og forståelige for børnene.

⁴ Pædagogen som leder af børnegrupper og læringsmiljø. Kap 2

- Vi som voksne er afstemt med hinanden
- Vi som voksne er opmærksomme på vores selvagens og hvad vi bidrager med til fællesskabet.
- Vi spejler børnenes glæde og begejstring når noget nyt mestres og lykkes eller når vi støtter og guider der hvor det er svært og driller.
- Vi bruger understøttende fagmaterialer til at snakke om følelser og børnenes handlemuligheder i fællesskabet. Dette kan f.eks. være ved brug af materialet fra Fri for mobberi⁵ eller lege fra legekataloget i "Leg for sjov og alvor".
- Vi leger lege der understøtter børnene på det metalliseringsniveau de er på. Her tager vi blandt andet udgangspunkt i bogen "Legen for sjov og alvor"⁶.
- Vi sammen med forældrene udvider børnenes forståelse og positive erfaringer med verden omkring dem.

⁵ www.friformobberi.dk

⁶ Side 115

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi blandt andet den sociale udvikling når:

- Vi har fokus på børnefællesskabet og løbende etablere små legegrupper.
- Vi som fagpersonale, med udgangspunkt i det vi ved om gruppeledelse⁷, sørger for at fastholde de regler og aftaler vi har for at understøtte trivsel hos børnegruppen.
- Vi kontinuerligt har fokus på at samarbejde med forældrene om det gode fællesskab.
- Vi som fagpersonale, tager udgangspunkt i det Susan Hart beskriver i bogen ”Leg for sjov og alvor” vedr. synkroniserede samspil samt vores viden om udviklende mødeøjeblikke⁸.
- Vi sørger for at alle børn føler sig som en del af, for dem, meningsfuldt fællesskab ud fra et børneperspektiv.
- Vi samarbejder med forældrene om at børnene skal lære at sige til og fra på hensigtsmæssige måder og koble sig på andres initiativer.

⁷ Pædagogen som leder af børnegrupper og læringsmiljø. Kap 2

⁸ Leg for sjov og alvor. Side 62

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi blandt andet kommunikation og sprog når:

- Vi taler med og ikke kun til børnene og tager udgangspunkt i ”Sproghuset”⁹ allerede fra barnet starter i vores dagtilbud.
- Vi året igennem arbejder med vores pædagogiske årshjul, hvor vi har elementer fra både VLS¹⁰ og Hit med Lyden.
- Vi udarbejder handleplaner for at understøtte de børn der lander i ”Fokuseret” eller ”Særlig indsats” i forbindelse med sprogvurderingerne. Der aftales tiltag både i institution og hjem.
- Vi fjoller med sproget og udvider sproget.
- Vi arbejder med fælles sproghandleplan på grupperne i hele dagtilbuddet. Børnene inddrages i grupper med udgangspunkt sprogfaser. De understøttes og mødes af sprogstrategier der understøtter deres sprogniveau¹¹.
- Vi arbejder og udfordre sproget indenfor barnets nærmeste udviklingszone.

⁹ Sproglege for sproglinger

¹⁰ Fokusord og ihærdighedslege

¹¹ <https://www.emu.dk>

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi blandt andet krop, sanser og bevægelse når:

- Vi arbejder med planlægningen og udførelsen af vores pædagogiske årshjul, hvor krop, sanser og bevægelse har et særligt fokus.
- Vi ved mennesker lærer og erfarer bedst igennem kroppen. Alle børn skal derfor lære og erfare hvordan det føles i kroppen når den skal anstrenge sig i fysisk aktivitet, som f.eks. når den skal løbe eller gå langt, eller når kroppen skal slappe og komme i ro til afslapningsmusik.
- Vi arbejder med at børn skal erfare og kunne skifte i at bruge kroppen til aktiviteter med højt og lavt energiniveau (arousal)¹². Når børnene mestrer dette, har de det bedste udgangspunkt til at kunne deltage i fællesskabet uden konflikter.
- Vi har fokus på selvhjulpethed. Det børn kan selv, skal de selv. F.eks. tage tøj på, hælde vand i en kop, kravle op på puslebordet. Det gør noget godt for selvværdet når man mærker at mestre og kunne selv.
- Vi samarbejder med forældrene om at de sammen med deres børn ligeledes tager i skoven, går lange ture, hjælper med at bære indkøbsposerne, har fokus på selvhjulpethed, laver aktiviteter og lege til udmattelse m.m.

¹² Sansemotorik og samspil. Kap 2

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi blandt andet Natur, udeliv og science når:

- Vi i vores pædagogiske årshjul året igennem arbejder med elementerne fra ”Kom ud i dag”¹³.
- Vi ligeledes i det pædagogiske årshjul har ”Udeliv” som tema året igennem. Her er der blandt meget andet blevet lavet islygter, insekthoteller og længdespring.
- Vi sammen med en mindre børnegruppe, går på opdagelse i det de er optaget af og finder i naturen.
- Vi dagligt er udendørs sammen med større eller mindre børnegrupper. Herved får børnene mulighed for kropsligt at erfare hvordan vind og vejr ændre sig med årstidernes skiften.
- Vi sammen med børnene samler forskellige materialer sammen, for at erfare om det kan bruges til at bygge med eller om det flyder/synker hvis det kommes i en spand vand.
- Vi leger gemme udenfor og sammen med børnene opdager det er nemmere at gemme sig bag ved en bred træstamme, end det er bag ved en tynd pind. Særligt når man har en neon farvet flyverdragt på.

¹³ 1 - ”Se nøje efter”. 2 - Støtte et rigt sprogligt miljø. 3 - Støtte en eksperimenterende og undersøgende tilgang. 4 - Støtte de første systemer, modeller og konstruktioner.

- Vi tager det vi bruger indenfor, med ud og mærker hvordan det er at sidde i den friske luft imens vi bygger med Lego, magneter eller tegner de blade vi kan se på træerne.
- Vi udforsker og afprøver hvordan vi kan bruge naturens materialer til både undersøgelse og kreative udfoldelser indenfor.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Hos os i Dagtilbud Østbirk understøtter vi kultur, æstetik og fællesskab når:

- Vi alle via vores pædagogiske årshjul følger de samme traditioner hen over året. Dette er f.eks. fastelavn, motionsdag, Kometafslutning m.m.
- Fejre fødselsdage.
- Vi sammen med børnene undersøger hvorfor vi har de traditioner vi har. Vi tager f.eks. i kirken til jul, hvor alle hører om de traditioner der er og hvilke historier der er forbundet hermed.
- Vi giver børnene mulighed for at arbejde med forskellige materialer og udtryksformer. F.eks. har børnene vist os at et menneske kan laves på mange måder med korkpropper, pinde og lim.
- Vi sammen med børnene afprøver hvordan vi kan udtrykke os med ord, sange, rytmer, rim, grin og lyde.
- Vi har mere fokus på processen end på produktet. Dette kommer til udtryk ved at vi som voksne sørger for at fokus ligger på rammerne, mødeøjeblikkene og nærværet fremfor et færdigt produkt.
- Vi sørger for at få skabt en rytme og struktur i vores hverdagsrutiner, så det er overskueligt og meningsgivende for børnene.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Vi har udarbejdet et selvstændigt skriv om Dagtilbud Østbirks evalueringsskultur.

Godkendt i Lmu d. 24. jan 24 ???
Godkendt i Bestyrelsen d. 22. jan 24 ???